

ת"פ 1455/04/12 - בית המכס ומע"מ ירושלים נגד עאשור חדאד

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 1455-04-12 בית המכס ומע"מ ירושלים נ'

חדאד

בפני כבוד השופטת חנה מרים לומפ

בניין: בית המכס ומע"מ ירושלים

המאשימה

נגד

עאשור חדאד

הנאשם

גזר דין רקע

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירות לפי סעיף 117(ב)(5) בצירוף סעיף 117(ב)(1)(3) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976 (להלן: "**חוק המע"מ**").

2. מעובדות כתב האישום עולה כי במהלך חודש נובמבר 2008 נרשם הנאשם כעוסק מורשה על פי חוק המע"מ וזאת בתחום שיפוץ ותחזוקה של מבנים. על מנת שלא לשלם את המס הכלול בחשבוניות שהוציא, ניכה הנאשם בדו"חות התקופתיים בין 11/08 ועד ל-1/10 מס תשומות ע"ס 733,197 ₪ באמצעות חשבוניות מס על שם החברות "קררה", "קיטל", "ב.מ.ס.", "עוגן", "קומפיו ווב" ו"מיג אסדות". על פי הנטען, עוסקים אלה לא ביצעו ולא התחייבו לבצע עסקה עם הנאשם, על כן לא ניתן היה לנכות תשומות ע"ס חשבוניות אלה. במעשיו אלה, נטען, ניכה הנאשם מס תשומות בלי שיש בידיו חשבוניות מס כדין, זאת במטרה להתחמק מתשלום מע"מ. ניכוי מס התשומות נעשה בנסיבות מחמירות כיוון שהנאשם הביא במעשיו להשתמטות מתשלום מס בסכום העולה על כפל הקנס בסעיף 31(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

3. הנאשם כפר תחילה במיוחס לו בכתב האישום, אך בטרם החלה פרשת ההוכחות חזר בו מכפירתו והודה במיוחס לו בכתב האישום. בהתאם להסכמת הצדדים, הוא נשלח לשירות המבחן על מנת שיכין תסקיר בעניינו וכן המדינה לא התנגדה לשליחתו לממונה על עבודות השירות על מנת שיחווה דעתו אשר למידת התאמתו של הנאשם לרצות עונש מאסר בעבודות שירות. יחד עם זאת הן ב"כ המאשימה הבהירה כי עמדתם למאסר והן ב"כ הנאשם הבהיר כי הנאשם נשלח לממונה כדי שהתמונה תהיה שלמה לפני בית המשפט ומבלי שהדבר יצור צפייה אצל הנאשם.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם אב לחמישה ילדים, מפרנס יחיד, וכי מצבה הכלכלי של

המשפחה שפיר. בנו הגדול של הנאשם סובל מבעיות רפואיות ברגליו ומתקשה בהליכה. קצין המבחן ציין כי תפקוד הנאשם חיובי ותקין בתחום המשפחתי.

אשר לביצוע העבירה מסר קצין המבחן כי הנאשם לקח אחריות חלקית למעשיו וכי היו מעורבים נוספים באירוע, אשר ביצעו את העבירות ללא ידיעתו. הנאשם הביע חרטה על שנתן אמון באנשים שסיבכו אותו ואמר כי הפיק לקח חשוב מהפרשה.

קצין המבחן התרשם כי לנאשם נטייה לפעול במצבים מסוימים ללא חשיבה מוקדמת על מעשיו וללא שקילת תוצאות מעשיו והשלכותיהם. לדבריו קווי האופי שלו משמשים כגורמי סיכון להתנהגויות בעלות אופי עובר חוק. בד בבד, מצא קצין המבחן כי לנאשם גורמי סיכוי לשיקום.

לאור האמור, המליץ קצין המבחן כי יוטל על הנאשם עונש מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות וכן מאסר על תנאי וקנס מוחשי.

טיעוני הצדדים לעונש

5. המאשימה טוענת, כי עבירות של שימוש בחשבונות מס פיקטיביות הן מן החמורות שבעבירות המס כיוון שהן כרוכות בתחכום ובמרמה, קשה לגלותן, הן קלות לביצוע והרווח בצדן הוא מהיר. כיוון שכך, לטענתה המגמה בפסיקה היא להטיל על נאשמים בעבירות אלה עונשי מאסר בפועל ממשיים וקנסות מרתיעים.

במקרה הנדון, נטען כי העבירות בוצעו על פני תקופה ארוכה של שנה ושלושה חודשים, תוך שימוש בשמן של 6 חברות פיקטיביות. הנאשם לא השיב את כספי המרמה. בנסיבות אלה, לדעת המאשימה, יש לנקוט גישה מחמירה בעבירות כלכליות ולבכר את האינטרס הציבורי על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם.

המאשימה טענה כי הענישה הנוהגת במקרים כגון דא נעה בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל לצד קנס של עד 300,000 ₪. עוד הוסיפה וטענה כי מתחם הענישה הראוי לשיטתה נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל וקנס בגובה של 5% - 10% מהמחדל. לפיכך עתרה ב"כ המאשימה כי יוטל על הנאשם עונש מאסר בן 20 חודשים, מאסר על תנאי וקנס בסך של 5% מהמחדל.

6. ב"כ הנאשם ציין כי בבוא בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם, עליו לתת דעתו לנסיבות ביצוע העבירה ומאפייניו הייחודיים של הנאשם. עוד ציין ב"כ הנאשם כי הוא אדם נורמטיבי, ללא עבר פלילי אשר נטל אחריות לביצוע העבירה. הוא החל לעבוד בחברה על רקע מצוקה כלכלית וזאת לאחר שהובטחה לו הכנסה יציבה. הנאשם הוא המפרנס היחיד של משפחתו וחמשת ילדיו סמוכים על שולחנו. בנו הבכור סובל מבעיות רפואיות ברגליו. מבלי לגרוע מאחריותו של הנאשם לאירוע, טען כי הנאשם נגרר לסיטואציה העבריינית לאחר שנפל קורבן לסחיטה בשל מצבו הכלכלי הרעוע. עוד הוסיף כי מדובר במעידה חד פעמית של הנאשם ולא נפתחו לו תיקים נוספים מאז בוצעה עבירה זו.

לדעת ב"כ הנאשם מתחם הענישה ההולם נע בין מאסר קצר אשר ירוצה בעבודת שירות למספר חודשי מאסר בפועל, וסבר כי יש מקום לקבוע את עונשו ברף הנמוך של מתחם הענישה, לאמץ את עמדת שירות המבחן ולהסתפק במקרה הנדון בענישה מרתיעה של מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות, זאת נוכח נטילת האחריות של הנאשם אשר הודה במיוחס לו וחסך זמן שיפוטי, חלוף הזמן והשלכות המאסר על הנאשם.

לתמיכה בטענותיו צירף ב"כ הנאשם רשימת פסיקה, לפיה במקרים חמורים מזה המיוחס לנאשם נגזרו על עבריינים עונשים קלים מהרף התחתון של מתחם הענישה אותו מבקשת המאשימה לאמץ.

עוד הוסיף ב"כ הנאשם כי נסיבותיו האישיות של הנאשם וסיכויי השיקום במקרה הנדון, מצדיקים חריגה לקולא ממתחם הענישה וכי יש להסתפק בעניינו של הנאשם בעונש מרתיע.

מתחם העונש ההולם

7. בקביעת מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון ההלימה יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. במקרה שלפני, הערך החברתי אשר נפגע הוא השוויון בנטל המס. כאשר אדם אינו משלם את חובו על פי החוק ומשתמט מתשלום, המשמעות הכלכלית של המעשה היא שציבור משלמי המיסים נדרש לשלם מס נוסף ונפגעת יכולתה של המדינה לספק שירותים ראויים לאזרח. מכאן שהעלמת מיסים גורמת נזק כלכלי כבד למשק ולמדינה.

8. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות המס מבכרת שיקולי הרתעה וגמול על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם. בהתאם לכך נפסק בשורה ארוכה של פסקי דין כי ראוי לגזור על נאשמים בעבירות אלה עונשי מאסר בפועל לצד הטלת קנסות כספיים משמעותיים, שיבטאו את סלידתה של החברה מעברייני המס ובמטרה להגן על הציבור מפניהם. (ר' רע"פ 6095/06 לוי נ' מדינת ישראל, תקדין עליון 2006(4), עמ' 2016; ע"פ (מחוזי ת"א) 71829/05; רע"פ 3137/04 חג'י נ' מדינת ישראל, תקדין עליון 2004(2), 167; ע"פ 9788/03, 10126/03, 10130/03, 10335/03, מדינת ישראל נ' גולן ואח' פ"ד נח(3), 245; ע"פ 6474/03, 6473/03 מלכה ובר מוחא נ' מדינת ישראל פ"ד נח(3), 721; ע"פ 3004/98 מדינת ישראל נ' שבתאי, פ"ד נה(3) 577, בעמ' 585; ע"פ 857/84 סניורה נ' מדינת ישראל, פ"ד לט (1) 550; ע"פ 624/80 חב' וייס ארנסט בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211, בעמ' 217].

9. אך לאחרונה ביום 3/9/15, שב וחזר כב' השופט מלצר ברע"פ 7851/13 חדר עודה נ' מדינת ישראל (להלן: "רע"פ עודה") על ההלכה הפסוקה לפיה יש להטיל על עברייני מס עונשי מאסר בפועל וקנס כספי:

"...פסיקה עקבית מלמדת כי בעבירות שעניינן הונאת רשויות המס, המגמה היא להחמיר בעונשם של אלו: "אשר שולחים את ידם בקופה הציבורית ופוגעים קשות בעקרון השוויון בנשיאה בנטל המס, ובעקיפין פוגעים גם במרקם החברתי בישראל" (ראו למשל: ע"פ 5783/12 גלם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (11.09.2014); רע"פ 6296/09 איקס איקס אקסלנט מזון אילת בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו]

(09.08.2009). הפועל היוצא מכך הוא שככלל, מדיניות הענישה הראויה בעבירות כגון אלו כוללת עונש מאסר בפועל, לצד הטלת קנס כספי..."

10. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, במשך למעלה משנה השתמש הנאשם ב-29 חשבוניות פיקטיביות על שם שש חברות שונות, במטרה להתחמק מתשלום מס וכתוצאה מכך נגרע מקופת המדינה סכום מס של 733,197. הנאשם לא הסיר את המחדל ולא השיב את הכספים.

11. כמו כן, לנוכח העובדה כי מדובר בעבירות כלכליות יש לקבוע אף רכיב של קנס בשיעור שמבטא את היקפה הכספי של העבירה, תוך התחשבות בהוראת סעיף 40 לחוק העונשין אשר קובע כי בעת קביעת מתחם עונש הולם של קנס, על בית המשפט להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם, היינו, כי במתחמי הקנס יכול ויהיו מתחמים שונים לנאשמים שונים שביצעו את אותו מעשה עבירה, וזאת בהתאם למצבו הכלכלי של כל אחד מהם. יחד עם זאת ברע"פ 977/13 משה אודיז נ' מדינת ישראל, (ניתן ביום 20.2.13) נקבע כיבעבירות מס, אפילו כאשר המצב הכלכלי קשה, הדבר איננו יכול להוות שיקול מספיק להקלה בעונש (ר' פסקה 8 לפסק הדין). לפיכך, בגזירת עונשו של הנאשם התחשבתי בכך שהוא עובד כעצמאי ומפרנס את בני משפחתו המורחבת וכי מתנהלים נגדו הליכי הוצאה לפועל. מנגד, התחשבתי בכך שעל פי התסקיר מצבו הכלכלי של הנאשם הוגדר כבינוני ולא כקשה.

12. בנסיבות אלו, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 ל-20 חודשי מאסר לצדם קנס שנע בין 25,000 ₪ ועד 150,000 ₪.

העונש המתאים

13. התחשבתי בכך שהנאשם בן 40, בעל משפחה, אב לחמישה ילדים הסמוכים על שולחנו, חלפו כשש שנים מעת ביצוע העבירה ומדובר במעידתו היחידה בפלילים. אין ספק, כי עונש מאסר בפועל עלול לפגוע בנאשם ובני משפחתו המורחבת. עוד התחשבתי בכך שהנאשם הודה במיוחס לו וחסך זמן משפטי משמעותי. יחד עם זאת, הנאשם לא הסיר את המחדל ולא עשה מאמץ לתקן את הנזק שגרם לקופת המדינה. הגם שלטענת הסנגור מעשיו של הנאשם בוצעו בשל מצב כלכלי קשה אליו נקלע, והגם שאי הסרת המחדל נעוצה במצבו הכלכלי של הנאשם ולא באי לקיחת אחריות על מעשיו, הרי שנקבע כי עבריו שאינו יכול לרפא את מחדלו נוכח מצב כלכלי אינה יכולה להיחשב כהסרת מחדל (ר' רע"פ עודה שהוזכר לעיל פסקה 15 לפסק דינו של כב' השופט מלצר).

14. לפיכך כאשר אני שוקלת מחד את חומרת מעשיו של הנאשם ואת הנזק שהסב לקופה הציבורית ומאידך את נסיבותיו האישיות של הנאשם החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה של 11 חודשים.

ב. 10 חודשי מאסר. הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו על כל עבירה לפי סעיף 117(ב) לחוק מע"מ.

ג. קנס כספי בסך 50,000 ₪, או 5 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עמוד 4

ב-75 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.1.16 ובכל 1 לחודש שלאחריו. לא ישולם
תשלום במועדו או במלואו תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ה תשרי תשע"ו, 08 אוקטובר 2015, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.